

KSv 10.12. 2023

Prekenutkast. 4. s. i Advent. 1. rekkes tekst: Joh 1:19-28

(Jødene sendte fra Jerusalem noen prester og levitter til Døperen Johannes) for å spørre ham: «Hvem er du?» Da svarte han rett ut og bekjente åpent: «Jeg er ikke Messias.» «Hvem er du da», spurte de, «er du Elia?» «Nei, det er jeg ikke», svarte han. De spurte: «Er du Profeten?» «Nei», sa han. «Si oss da hvem du er», sa de, «så vi kan ha et svar å gi dem som har sendt oss. Hva sier du om deg selv?» Han sa: «Jeg er en røst som roper i ødemarken: Gjør veien rett for Herren, som profeten Jesaja har sagt.»

Noen av de utsendte var fariséere, og de spurte: «Hvorfor døper du da, når du ikke er Messias eller Elia og heller ikke Profeten?» Johannes svarte: «Jeg døper med vann. Men midt iblant dere står en dere ikke kjenner, han som kommer etter meg, han som jeg ikke er verdig til å løse sandalremmen for.» Dette hendte i Betania på den andre siden av Jordan, der Johannes døde.

«Hvem er du?» spurte de døperen Johannes. Han svarte med å vise til en annen. De burde heller spørre ham som ikke engang Døperen Johannes var verdig til å løse sandalremmen for. «Midt iblant dere står en dere ikke kjenner. Han som Gud hadde lovet Abraham, han var å finne midt iblant dem: «I deg skal alle jordens slekter velsignes.» Løfte var oppfylt, v 14: «Ordet ble menneske og tok bolig i blant oss».

Også tidligere hadde Gud bodd hos sitt utvalgte folk. Gud hadde utvalgt Sion og templet til sin bolig. Derfor kunne profeten Jeremia si (Jer 14:9): «Du bor jo midt iblant oss, Herre». Men nå kunne Johannes *peke* på Guds nærvær i Jesu legemes tempel.

Da må vi spørre: Kan vi si det samme? Kan vi si til Herren Jesus: Du bor jo midt iblant oss, Herre. Vi bekjenner jo at han «før opp til himmelen, sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd!» Hva betyr det? Han bor ikke i en himmel fjernt fra oss. Han er gitt all makt i himmel og på jord, og nå kan han fritt være til stede hvor som helst hans kirke samles på jorden og holder hans befalinger. På dette vilkår kan også vi si: «Du bor midt iblant oss, Herre».

Jesus Kristus ved Faderens nådeside er også usynlig til stede i det skaperverk vi sanser. Om ham gjelder også ordene i Salme 136: «Hvor skal jeg gå bort fra din Ånd, hvor skal jeg flykte fra ditt åsyn? /.../ din høyre hånd holder meg fast.» Midleren for Guds forsoning med verden er også midleren for Guds skaperverk.

Det største av alle Guds undergjerninger er foreningen av Gud og menneske i Jesu person. Han er «sann Gud, født av Faderen fra evighet, og sant menneske født av jomfru Maria.» Også Guds gode engler lengter etter å se inn i denne hemmelighet. Den lokker og drar på kirkevei. Kirkens merkevare er ingenting annet enn Kristi ord som høres og hans legeme og blod rakt frem i sakramentets skikkelser.

Gjennom Jesus Kristus lærer vi den eneste sanne Gud å kjenne. Vi får kjenne Gud i hans nidkjærhet for sitt falne skaperverk, okkupert av synd og død og satans herredømme, og kjenne Gud i all hans trofasthet og kjærlighet, Joh 3:16 - «så høyt har Gud elsket verden at han gav sin enbårne Sønn for at hver den som tror på ham ikke skal gå forta, men ha evig liv. Vi er dyrt kjøpt. Men uvitende om Jesu persons hemmelighet, må vi frykte hans nærvær.

Da *Moses* møtte Guds nærvær, ble han forferdet. Han skjulte sitt ansikt av frykt for å se ham. *Manoa* sa til sin hustru: «Vi kommer visselig til å dø, for vi har sett Gud» (Dom 13:22). *Ussia* rørte ved paktens ark fordi oksene som trakk vognen, var ustyrlike. Da rammet Guds vrede *Ussia* (2 Sam 6:6f). Da *Simon Peter* gjorde den store fiskefangst, ble han redd og ropte: «Herre, gå fra meg! Jeg er en syndig mann!» (Lk 5:8). Gud er en fortærende ild. Han fortærer synd og død og satans velde. Kjenner vi ikke Guds innerste hjertelag, har vi all grunn til å frykte ham.

Gudmennesket ser hva som bor i mennesket. Han gjennomskuer hykleri. Derfor sa han til farisæerne og de skriftlærde (Mt 15:8): «Dette folk ærer meg med leppene, men hjertet er langt borte fra meg» (Mt 15:8). Gud ser arvesyndens motstand i mennesker han har skapt til samfunn med seg. Gud elsker sitt verk, men vendt mot ham, må Den Hellige reagere med nidkjærhet. Salme 2:9 – han skal slå dem med jernstav og slå dem i stykker lik leirkar.

Vi skal vokte oss for den kirkegang som søker det stuekose samvær under skinn av gudstro. Vi søker ham som fortærer synd og død og satans rike. Vi søker ham som i Jesus Kristus er den rettferdighet som Guds evangelium åpenbarer: Jesus Kristus, det Guds Lam som bærer verdens synder. Nidkjær for sitt verk har Gud forsonet verden med seg selv i Jesus Kristus. Derfor drar vi på kirkevei. Heb 12:28f - Siden vi får et rike som ikke rokkes, så la oss være takknemlige og tjene Gud slik det behager ham, med ærbødighet og frykt. - Guds barn leker trygt ved ilden. Gud tjener oss med Ord og Sakrament. Derfor tjener vi ham med ærefrykt og glede! (Sal 2:11)

Denne gudsdyrkelse var hensikten, da Døperen Johannes kom *før* Kristus. Hans oppdrag var å forkynne omvendelsens dåp til syndenes forlatelse. Oppdraget står fast, : Gå ut i all verden, lær alle folk og døm dem i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn. Også løftet står fast, Mk 16:16: Den som tror og blir døpt, skal bli salig, men den som ikke tror, skal gå forta. Vi døper til Jesu død på den Oppstandnes befaling. Guds forsoning med verden, gitt deg til del i din dåp, er Guds nådepakt med deg, ikke bare i begynnelsen, men hele veien gjennom livet. Nå gjelder det å praktisere dåpen: «Rydd vei for Herren!» (Mt 3:3).

Hvorfor rydde vei for Herren? Søk ham som kommer! Søk ham i hans ord og sakrament. Gud kjenner vår nød. Vi kan ikke av egen fornuft eller kraft tro på Gud eller komme til ham av egen kraft. Troen lever av Kristi ord som høres. Hør, og du skal leve. Hjelperen, Den Hellige Ånd, kaller ved evangeliet. Lær Gud å kjenne gjennom Jesus Kristus, menneskenes hellighet og rettferdighet

hos Gud. Han er Guds fred med oss. Skulle synder holde deg tilbake, så er le- gemidlet det private skriftemål. «Jeg forlater deg dine synder», lyder Kristi ord i et legende fellesskap.

Hvorfor har Gud kjøpt oss fri og frelst oss med Kristi lidende lydighet? Den lille katekisme svarer: - «for at jeg skal være hans egen, leve under ham i hans rike og tjene ham i evig rettferdighet, uskyldighet og salighet». Hensikten krever Hjelperen Den Hellige Ånd, livgiveren med Kristi ord. Derfor må døpte lære å holde den Oppstandnes befalinger. Det skjer i prekenembetets gjerning. Oppdraget ga han til sine utvalgte apostler og deres etterfølgere i prekenembetet, Lk 24:47 – Å forkynne i Kristi navn omvendelse og syndenes forlatelse for alle folk. Det er å rydde vei for Herren.

Herren Jesus er til stede, virksom med ord og sakrament i den forsamlede menighet. Han søker det som er fortaapt. Han frikjenner og fornyer med handlinger han befalte: *Prekestolen* påminner oss om Kristi undervisning. *Døpefonten* påminner oss vår hellighet for Gud, «for så mange som er blitt døpt i Kristus, er blitt ikledd Kristus» (Gal 3:27). *Skriftestolen* minner oss om Guds tilgivelse, til- sagt i en tjeners munn. *Herrens bord* påminner om Guds kirkes samfunn i de hellige ting, rakt frem og mottatt i velsignet vin og brød.

Jesus sier, Mt 18:20 – Hvor to eller tre er forsamlet i mitt navn, der er jeg midt i blant dem. Å være forsamlet i Jesu navn, det er å holde alle bud til kirken på jorden. Da er han ikke til stede av og til, eller en sjelden gang i store opplevelser eller ekstraordinære åpenbaringer. Nei, Gud er oss nær med sine nådemid- ler alle dager. Rom 10:8 – Ordet er deg nær i din munn og i ditt hjerte. Dette er troens ord som vi forkynner.

Tegnene på Kristi nærvær har vi. Tegnene følger prekenembetet gjerning: Når vi hører bibeltekster opplest og hører det apostoliske ord, da hører vi Jesu undervisning og lærer Gud å kjenne. Hvordan merker du det? Når du i ditt hjerte anvender Kristi ord på deg selv. Du hører hvem han er, hva han har gjort, og hva hensikten er, Lk 1:74 - «så vi frelst fra fiendehånd og uten frykt kan få tjene ham for hans åsyn i gudsfrykt og rettferdighet alle våre dager».

«Midt iblant dere står en dere ikke kjenner». Johannes Døperen visste det som hans tilhørere den gang var uvitende om: De visste ikke at Jesus fra Nasa- ret var det Guds Lam som skulle bære og ta bort verdens synder. De som var utsendt for å spørre Døperen Johannes om hvem han var, de forstod ikke hvor- for han døpte.

Hva med oss? Oppfatter vi vår avmakt i troens saker og Guds suverene hjelp i de handlinger kirkerommets inventar minner oss om? Vi har ingen grunn til å se ned på deres uvitenhet som spurte Johannes. Vi har heller ingen grunn til å se ned på mennesker som er uten Guds ords kunnskap. Det bør heller ikke de gjøre som stoler på snusfornuft og tankespinn. «Midt i blant dere står en dere ikke kjenner». Jesu ord omfatter oss alle, Mt 11:27 – Ingen kjenner Sønnen

uten Faderen, heller ikke kjenner noen Faderen uten Sønnen og den som Sønnen vil åpenbare det for. Apostelordet er også gitt oss til formaning: «Det er ikke du som bærer roten, men roten som bærer deg» (Rom 11:18).

Profeten Jeremias peker på et kjennetegn ved den nye pakt, Jer 31:34 – Da skal de alle kjenne meg. Hvordan er det mulig? Profeten Esekiel svarer, Esek 36:26 – Jeg gir dem et nytt hjerte og en ny ånd. - Derfor er Kristus til stede, virksom med sitt ord med sin Ånd midt i blant oss.

Uten Hjelperen, Den Hellige Ånd, er vi likeså uvitende som farisèernes utsendinger den gang. Uvitende var også Johannes Døperen, v 33 - Jeg visste heller ikke hvem han var, men han som sendte meg for å døpe med vann, han sa til meg: Han du ser Ånden komme ned og bli over, han er det som døper i Den Hellige Ånd. /.../ Han er Guds Sønn.

Også denne jul vil Kristus være midt i blant oss, virksom med de hellige bibeltekstene, med sin undervisning i prekenen og sitt allmaktsord over fremsatt vin og brød.

La oss ta imot den undervisning som Jesus Kristus gir. Lært av ham, kan ingen si om oss: De kjente ham ikke.